

Laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista -muutokset

Piia Rekilä ja Tarja Reivonen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista

Esityksen aikana on tarkoitus käydä läpi:

- ❖ **Muutokset alueiden kehittämiseen erikseen**
- ❖ **Muutokset pykälätasolla ja vaikutusarvioinneissa**
- ❖ **Sen jälkeen näyttää muutosten kokonaiskuva**

Lakia uudenmaan erillisratkaisusta käsitellään 30.10

Lakipykäliin on tehty paljon muutoksia, mutta suuri osa on luonteeltaan teknisiä ja tarkentavia.

ALKE-ja kasvupalvelulain suhde maakuntalain 7.2§

Laki väestötietojärjestelmästä (22.7§)

Väestörekisterikeskus voi sopia kunnan kanssa, että kunta **vastaa rekisterinpitäjänä** alueensa rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevien **tietojen lisäämistä, muuttamista tai korjaamista koskevien rekisterimerkintöjen tekemisestä** väestötietojärjestelmään siten kuin tässä laissa säädetään. Tämän tehtävän hoitamista varten Väestörekisterikeskus voi antaa kunnalle oikeuden käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla väestötietojärjestelmään talletettuja rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevia tietoja.

LUKU 2, alueiden kehittäminen

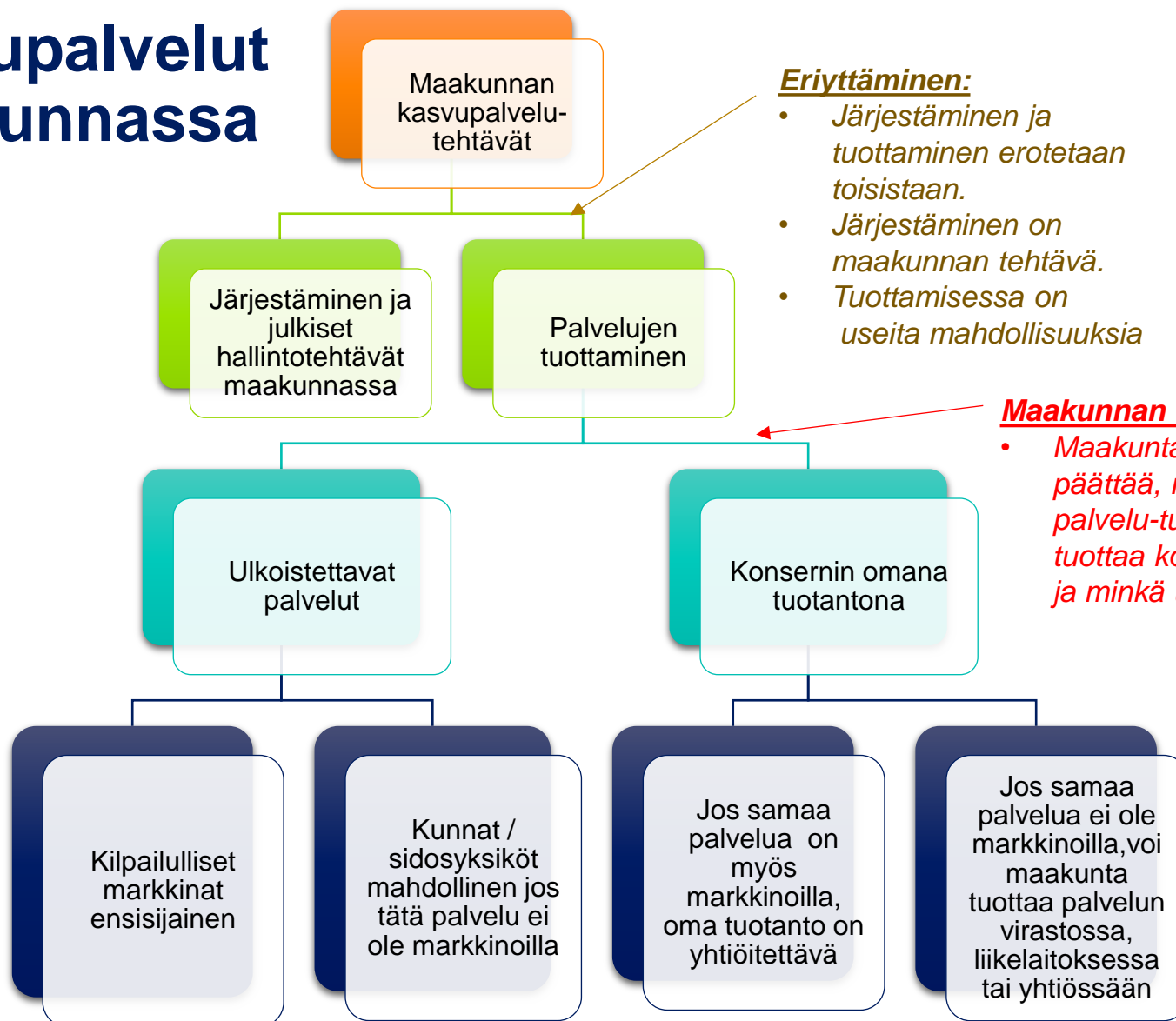
- **Selkeytetty aluekehittämisen poikkihallinnollista luonnetta ja suhdetta kasvupalveluihin**
 - lain soveltamisalaa koskevassa 1 §:ssä muokattu
 - koottu aluekehittämistä koskevat säännökset lukuun 2 ja kasvupalveluja koskevat säännökset lukuihin 3 ja 4
 - alueiden kehittämisen poikkihallinnollinen luonne ja kasvupalvelujen rooli kehittämisen yhtenä osa-alueena on selostettu aikaisempaa tarkemmin yksityiskohtaisissa perusteluissa
- **Alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen neuvottelukunnan nimi on muutettu nykyisinkin käytössä olevaksi Alueiden uudistumisen neuvottelukunnaksi.**

LUKU 2, alueiden kehittäminen

- **Aluekehittämisen keskusteluja ei ole muutettu neuvotteluiksi**
 - suhde maakuntalain 13 §:n mukaisiin neuvotteluihin halutaan pitää selkeänä
 - Keskustelut tukevat valtion ja maakuntien alueiden kehittämisen yhteistyöprosessia sekä muodostavat osaltaan pohjaa maakuntalain 13 § mukaisille neuvotteluille.
- **Maakuntien aseman vahvistaminen seuraavan rakennerahastokauden valmistelussa**
 - TEM vastaa hallintoviranomaisena myös seuraavan kauden kansallisten rakennerahasto-ohjelmien valmistelusta kumppanuudessa ja yhteistyössä huomioiden maakuntien itsehallinto.
 - Tarkemmin asiasta säädetään, kun ohjelmakauden lähtökohdat tarkentuvat EU tasolla.
 - Suomen kannat EU:n koheesiopolitiikassa linjataan hallituksen EU-asioita käsittelevässä ministerivaliokunnassa. Ministerivaliokunnalle asiat valmistellaan TEM:n johtamassa EU-asiain komitean jaostossa 4 (alue- ja rakennepolitiikka), jossa maakunnat tulevat olemaan keskeisesti mukana.

Kasvupalvelut maakunnassa

Lisätyt ja kokonaan poistetut pykälät

Lakiluonnokseen on lausuntokierroksen jälkeen lisätty §

17 § Yhdessä järjestettävät maakuntien kasvupalvelut*

20 § Työllisyyden edistäminen*

23a § Kirjanpidollinen eriyttäminen

26 § Asiakkaan oikeus valita kasvupalvelujen tuottaja*

31 § Palvelun järjestämis- ja tuottamisvastuun osoittaminen talousarviossa

36 § Tarkastusoikeus

39 § Muutoksenhaku

Voimaanpano 4§ Maakunnan liitoissa vireillä olevia asioita ja ..

Lakiluonnoksesta on lausuntokierroksen jälkeen poistettu §

- Lain tavoitepykälä, rahoituspykälä ja palvelujen maksullisuuspykälä ja asiakkaat§
- **Markkinapuutteen toteaminen ja yhtiöittäminen (ent. 49§)**

17 §

Yhdessä järjestettävät maakuntien kasvupalvelut

Maakuntalain (xxx/yyyy) 122 §:ssä tarkoitettu palvelukeskus vastaa tässä laissa tarkoitettujen palvelujen yhteisistä tietojärjestelmistä ja niihin liittyvästä monikanavaisesta asiakaspalvelusta.

Työ- ja elinkeinoministeriö määrittää kasvupalveluja tukevien järjestelmälustojen yhteentoimivuuden periaatteet.

Maakuntalain 119 §:ssä säädetyn lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen palvelujen tuottamisen tavoista ja sisällöstä. Ennen valtioneuvoston asetuksen antamista on kuultava maakuntia.

20 §

Työllisyyden edistäminen

Maakunnan tulee käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa huolehtia, että sen alueella on tarjolla riittävästi maakunnallisia kasvupalveluja, jotka edistävät työttömien mahdollisuuksia saada työtä. Maakunnan tulee huolehtia, että maakunnallisilla kasvupalveluilla tuetaan erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Oikeudesta kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuteen säädetään julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista annetussa laissa.

Työ- ja elinkeinoministeriön tulee seurata työllisyyskehitystä sekä työllistymistä ja osaamisen kehittämistä edistävien palvelujen saatavuutta valtakunnallisesti ja maakunnan omalla alueellaan. Mikäli maakunnan työllisyystilanne tai palvelujen saatavuus poikkeaa merkittävästi muista maakunnista tai maakunnan eri osien kesken valtio ja maakunta käsittelevät tarvittavia toimia ja niiden edellyttämiä resursseja tämän lain 11 §:n mukaisesti keskusteluihin liittyen ja maakunta päättää käsittelyssä sovittujen toimenpiteiden toteutuksesta.

26 §

Asiakkaan oikeus valita kasvupalvelun tuottaja

Maakunnallisten kasvupalvelujen asiakkaalla on oikeus valita haluamansa palveluntuottaja maakunnan järjestämisvastuunsa mukaisesti nimeämien palveluntuottajien joukosta, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Maakunta voi perustellusta syystä asiakkaan pyynnöstä antaa luvan vaihtaa palveluntuottajaa.

Mikäli asiakkaan palvelutarve on muuttunut, voi maakunta velvoittaa asiakkaan valitsemaan uuden palvelun tuottajan.

Muokkaantuneet pykälät, tekninen

Seuraavat pykälät ovat tarkentuneet ilman, että asian sisältö on muuttunut

1 § Lain soveltamisala

2 § Määritelmät

14 § Kasvupalvelut

22 § Palvelujen yhteensovittaminen

23 § Järjestäminen ja oman palvelutuotannon eriyttäminen

27 § Maakunnallisen kasvupalvelun tuottajan velvollisuudet

33 § Palvelujen saatavuuden ja kustannuskehityksen seuranta

38 § Keskitetysti hoidettavat tehtävät

Voimaanpanolain 3§, Euroopan Unionin rr-tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset

Voimaanpanolain 13§ yhteistoiminnasta sopiminen

Muokkaantuneet pykälät

Seuraavissa pykälissä on muutettu/tarkennettu sisältöä

16 § Maakunnalliset kasvupalvelut* (vertaa palvelukokonaisuudet)

18 § Maakunnan järjestämisvastuu*

19 § Maakunnan julkiset hallintotehtävät (ent. viranomaistehtävät ja alle 10 000€)

24 § Maakunnallisten kasvupalvelujen tuottajat

25 § Maakunta kasvupalvelujen tuottajana*

35 § Laillisuusvalvonta

Voimaanpanolain 5§ vireillä olevia asioita koskevat siirtymäsäännökset

Voimaanpanolain 8§ henkilöstön asema ja siirtyminen

16 §

Maakunnalliset kasvupalvelut

Maakunnalla on velvollisuus järjestää työmarkkinoiden toimivuuden ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi rekrytointi- ja osaamispalveluja siten kuin siitä säädetään julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista annetussa laissa ja muualla lainsäädännössä.

Maakunnan tulee varata määrärahoja palkkatuen myöntämiseen. Palkkatuen myöntämisestä säädetään erikseen alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta annetussa laissa.

Maakunta voi järjestää kasvupalveluja yritystoiminnan ja yrittäjyyden sekä kansainvälistymisen edistämiseksi sekä palveluja, jotka luovat edellytyksiä innovaatioiden kehittämiseksi.

Maakunta voi myöntää rahoitusta siten kuin siitä säädetään alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta annetussa laissa.

18 §

Maakunnan järjestämisvastuu

Maakunta itse tai maakunnat yhdessä hoitavat seuraavat kasvupalvelujen järjestämisvastuuseen kuuluvat tehtävät:

- 1) asiakasryhmien palvelutarpeen arviointi, palvelujen tarveharkinta, palvelujen tuottajien valinta ja maakunnan resurssien käyttämisestä koskeva päätöksenteko;**
- 2) palvelujen saatavuuden varmistaminen siten, että asiakas voi mahdollisimman monen palvelun osalta valita tarvitsemansa palvelun tuottajan useammasta kuin yhdestä vaihtoehdosta.**

Maakunnan on huolehdittava, että työnhakijan palvelutarve arvioidaan ja palveluista sovitaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

Maakunnan on huolehdittava asiakkaan oikeuksista, velvollisuuksista ja etuuksista tiedottamisesta sekä palvelujen käyttöön liittyvästä neuvonnasta, sekä näihin liittyvästä ohjauksesta siten kuin niistä erikseen säädetään.

Maakunnan on palveluja työnhakijalle järjestäessään otettava huomioon Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet, erityisesti yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden toteutuminen palvelujen saatavuudessa sekä eri asiakasryhmien ja yksittäisten asiakkaiden syrjimätön kohtelu.

25 §

Maakunta kasvupalvelujen tuottajana

Tuottaessaan kasvupalveluja kilpailutilanteessa markkinoilla maakunnan on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) siten kuin maakuntalain 112 – 117 §:ssä säädetään.

24.1§

Maakunnallisten kasvupalvelujen tuottajat

....

Maakunnallisten kasvupalveluiden tuottaja ei voi 25 §:ssä tarkoitetussa kilpailutilanteessa olla julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 15 §:n mukainen kunnan sidosyksikkö.

~~49 §~~

~~*Markkinapuutteen toteaminen ja yhtiöittäminen*~~

~~Maakunnan on selvitettävä kasvupalvelujen tarjontaan liittyvät markkinapuutteen 31 päivänä joulukuuta 2019 mennessä.~~

~~Maakunnan on perustettava alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista annetun lain 3 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitetut maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt 31 päivänä joulukuuta 2020 mennessä, mikäli maakunta on todennut markkinapuutteen olemassaolon ja päättää tuottaa kasvupalveluja omana tuotantonaan.~~

~~Maakunnan on käynnistettävä kilpailulliseen monituottajamalliin perustuvat kasvupalvelut ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023 mennessä. Tätä varten maakunta voi perustaa yhtiöitä ja luovuttaa niiden osakekannan, luopua palvelutoiminnoista liikkeenluovutuksilla tai sopia palveluihin tarvittavan henkilökunnan siirtymisestä yksityisen työnantajan palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Maakunta voi myös tehdä palveluksessaan olevan henkilön tai henkilöiden kanssa palveluntuotantoa koskevan sopimuksen, jonka osana kyseiset henkilöt irtisanoutuvat maakunnan palveluksesta. Tällaisen sopimuksen kesto voi olla enintään kolme vuotta eikä se saa tuottaa yksinoikeutta sopimuksen tarkoittaman palvelun tarjoamiseen.~~

-

Vaikutusarvio ja yleisperustelut

Kuntien elinvoimatehtäviä on kuvattu nykytilaan

Vaikutusarviossa:

- ❖ **Lisätty järjestämistehtävän resurssiarviota (tätä vielä jatketaan)**
- ❖ **Tuotu esiin kuntien roolia**
- ❖ **Kuvattu maakunnan yhtiöittämiseen liittyviä näkökulmia**
- ❖ **Tarkennettu henkilöstövaikutuksia**
- ❖ **Kuvattu työnhakijan palveluprosessia**
- ❖ **Lisätty kielelliset oikeudet**
- ❖ **Lisätty tietoyhteiskuntavaikutukset**

Muutosten kokonaiskuva

- Oman palvelutuotannon kieltö on poistettu
- Maakunta voi päättää palvelutuotannon ulkoistamisen laajuuden. Halutessaan maakunta voi ulkoistaa koko palvelutuotannon.
- Yhtiöittämisvelvollisuuden osalta viitataan maakuntalain (112§ – 117§) yhtiöittämisvelvollisuuteen = yhtiöittämisvelvollisuus on, jos maakunta tuottaa markkinoilla olevia palveluja. (Kuntalain malli)
- Kaikki rahoituspäätökset (myös alle 10 000 €) ovat maakunnan julkisia hallintotehtäviä.
- Järjestämistehtäväksi lisätty asiakasryhmien palvelutarpeen arvioiminen

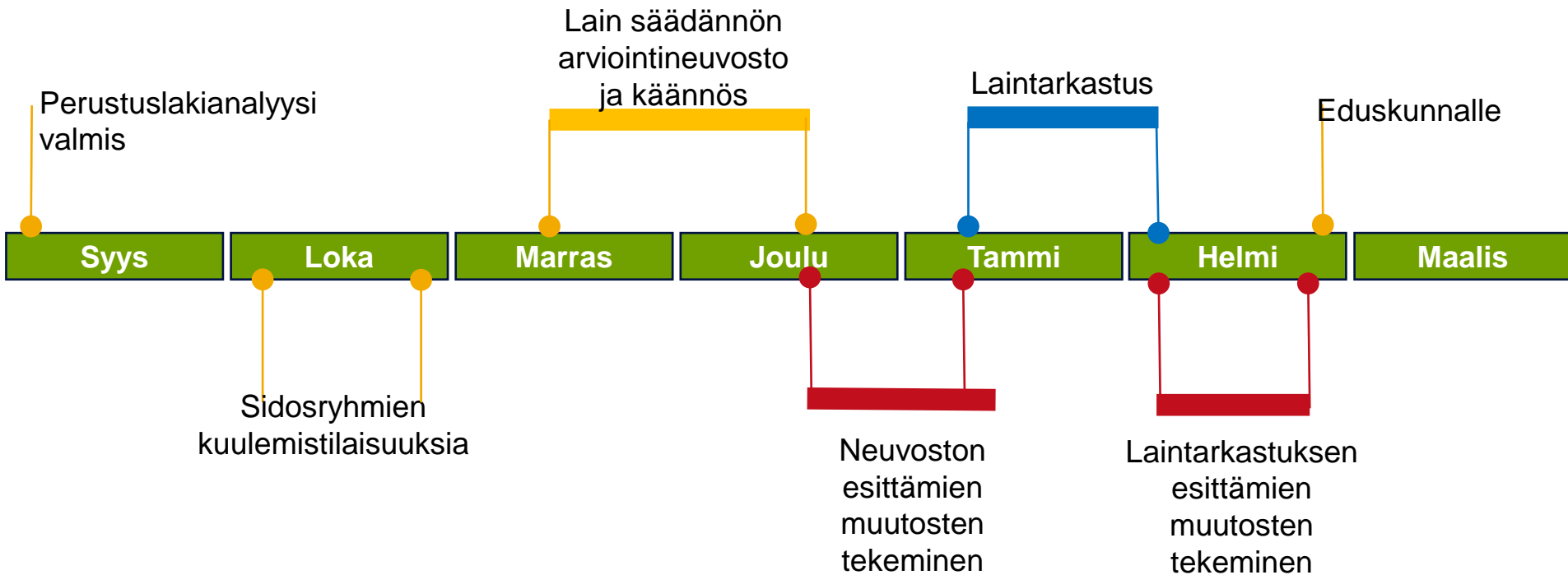
Muutokset on tehty lausuntokierroksen ja sote-PeLV-lausunnon pohjalta.

Jo valitut, säilyvät kasvupalvelulinjaukset

- Kasvupalveluissa järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisiltaan.
- Järjestämisvastuu säädetään maakunnille (pl. Uudenmaan erillisratkaisu)
- Kunnat voivat osallista palvelun palveluntuottajina tarjouskilpailuihin yhtiönsä kautta (kuntalaki)
- Jos muita palveluntarjoajia ei ole, voi maakunta ostaa palvelut suoraan kunnalta. Tällöin tulee ottaa huomioon hankintalain suorahankinnan edellytysten täytyminen.
- Kuntien sidosyksiköt voivat toimia kasvupalvelujen tuottajina vain silloin, kun muita palvelun tarjoajia ei ole.

Kasvupalvelulakien* käsittelyaikataulu

* Kolme erillistä HE:ta, jotka annetaan samanaikaisesti

1. ALKE- ja kasvupalvelulaki
2. rekry- ja rahoituslaki
3. kotouttamislaki

Kasvupalveluiden tiedonhallintaa koskeva laki tulee omalla aikataulullaan.